

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. IV. De arresto sub religioso facto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

monet. X. de reuoc. & in hoc concursu tenetur parochus regularis maiori potestati obedire. c. qui resistit. 11. q. 3. reuerenter tamen apud Prælaturam regularem se excusando.

Neque porro ipse Episcopus pro exercitio functionis suæ Episcopalis, & in quo Spiritus eum posuit regere ecclesiam Dei, Act. 20. debet ire litigatum apud superiores regulares: sed præualeat hierarchica ipsius in ecclesia potestas œcumenica regularium auctoritati. vt publici magistratus præceptum, iussui parentis, aut domini. d. c. qui resistit.

24. Cedit œconomica reg. potestas Episcopali.

25. Vt nisi publico priuilegio auctoritas.

26. Episcopus de causa cognoscit an locus sit priuilegiatus quod iuri publico deroget.

27. In remotio ne hac an leges publicæ strictè sint obseruanda, an regulares, quæ in administratione

inquit, ordinem circa regulares personas non credimus vsquequaque seruandum: quæ, cum causa requirit, facilius, & liberius à suis possunt administrationibus amoueri. de regularibus ibi administrationibus agit, de quibus d. c. cum ad monasterium d. clem. 2m. de supplend. negl. pralut. c. 2. f. 25. de regular.

tionibus regularibus?

Conc. Trid. sub quibus an parochialis administratio comprehendenda sit? merito dubitetur, & quidē, quantisper reuocatio manet in terminis regularibus; rectè comprehendimus, sed cum tractatur, vt functio publica, tum de publica parochi clerique infamia, populique scâculo auerruncando, merito publica cognitio exigitur; publicus ordinariusque Iudex, non regularis; publicus iuris ordo, non œconomicus atque monasticus. adeoque cum hæc incurrunr, censenda est causa cognitionem Episcopalem exigere: monastica non esse contenta: in hac locum esse priuilegijs: in illa, legibus publicis: ad has spectare functionem, institutionem, destitutionem pastorem; ad illa, personam voto adstrictam: adeoque, utriusque tribuendo quod suum est, iustitiam impleri.

Nihilominus, quia ibi salus, vbi multa consilia, non inconsultè fecerint Ordinarij & regulares Prælati, quando de parochio regulari amouendo, destituendo ex delicto agendum est; si deliberationes suas communicauerint: imò communi consilio processerint, ad exemplum eorum, quæ statuit Concilium Trid. s. 25. c. 6. in Episcopo & Capitulis Cathedralibus, & maioribus.

RESPONSVM. IV.

De arresto sub religioso facto.

Perperam in ius vocati sunt superiores religiosi, qui administrationi

Meminiſſe tamen oportet, in processibus criminalibus seruandum esse c. qualiter & quando. X. de accus. à Concilio Trid. innouatam, eamque quam exigit cautelam, ne per leue compendium, inquit, ad graue dispendium veniatur. hunc tamen,

1. Perperam superiores etiam quorum licentia executionem ultimam voluntatis illi curavit.

2. Iustus hic aut praepositio non est vt in re propria.

3. Adus si mendus modo quo licitus est.

4. Religiosus sine licentia suscipere executionem non potest.

5. Que ob quam causam concedenda?

6. Iustus extra permittit non obligat.

7. Iustus hic est testatoris non superiorum respectu creditorem.

strationi bonorum defuncti fratris sui se immiscuit, quasi ex eorum praepositione, iussu, mandatu. ex iiii. D. de exercit. de insti. act. Quod iussu (cui rati habitio comparatur. l. 1. §. 2. D. quod iussu) non enim id actum est, vt religiosus ille iuberetur eiusmodi negotia tractare, tanquam superiorum suorum. neque enim ad illos pertinebant, vt in d. titulus: sed aliena erant. & culpa non caret, qui rei alienae se immiscet. & actus intelligendus est eo modo esse gestus, quo est licitus. l. merito. D. pro socio.

Igitur defunctus religiosi frater in ultimo elogio curam rerum suarum, seu quandam superintendentiam, sub certo modo, religio commendauerat: suscipere hanc non poterat, nisi, inquit clem. vn. de testam. a superiore suo petita, & obiecta licentia. ad hanc ergo pertinet, quod egerunt superiores. quam antequam concedant, inquirere debent, an aliter res expediri possit, an pietas exigat religiosi operam. literae sic habent, *negotia quadam maximi momenti, summe charitatis, atque extremae serue necessitatis relicta fratri germani &c. facultatem concedimus &c. modo & modis, quae bonum deceant religiosum, nostrumque institutum &c.* adeo vt et si iustum hic diceremus; extra hoc praescriptum iubentes non obligaret. conditio enim iussus, seu praepositionis seruanda est. l. sed si pupillus §. conditio. §. de quo palam. l. §. non tamen l. 16. l. 7. §. fin. l. fin. §. fin. D. de inst. act. Certam enim haec legem dat contrahentibus. l. 1. §. i. iur. D. de exercit. act.

Est insuper hoc iustum primordiallyter testatoris; licentia autem superiorum illius accessoria est, & naturam sequitur sui principalis. ideoque quamuis superior religioso iuberet; eiusmodi iustus in religioso operaretur quidem obligationem obedientiae; ad creditores autem nihil pertinet, quibuscum nihil ille egerit. & sic lex

1. D. quod iussu, ita explicat; quod uoles cum Stichio seruo meo negotium gere, periculo meo: nihil hic simile inter superiores & creditores propositum narratur.

Arguitur religiosus quod arrestum mobilibus defuncti, auctoritate Iudicis militaris iniectum, violauerit; eoque teneatur sicut qui arrestum violat: quod carceris fractioni comparant. Pecq. de iur. sist. c. 28. De eo qui arrestum violat, & mobilia, quorum etiam conseruationem susceperat, in monasterium intulerit

Ait ipse religiosus, arrestum praecipuum sibi religioso exemptio a Iudice incompetente esse factum, adeoque nullum, nec obligatorium: & eius quod nullum est, nullam esse violationem: non entis nullas esse qualitates. verum d. clem. vn. de testam. in testamentaria executione exemptionem tollit, fraudem, & negligentiam correctioni loci Ordinarii subijcit. sed vtique ecclesiastici. sed hic arrestum est rebus ipsis defuncti militaris iniectum. et constat ex acta Iudicis militaris 27. oct. 1641. ea est praescripta religioso, ab eoque in qualitate executoris seruari promissa, ex relatione graphiarum 30. oct. 1641. addunt apparatus in fundo, seu ipsa domo mortuaria arrestum a se mobilibus esse iniectum.

Itaque arrestum hoc reale est, iniectum rei isti Iudici subiectae, proinde recte illud seruare promissum religiosus. dum nemini illud violare licet. arg. ut. ne quis cum qui in ius vocabitur, viximat. & de re per quem factum erit quo minus qui iudicio sistat. & qua plura habet Perquis de iur. sist. c. 33. De his qui arrestatos eximunt, aut in praesidium creditorem occultant. vbi ex l. fin. C. de oper. libert. in verb. eum qui alienum libertum occultat, loco ipsius ad operum praestacionem teneri: & l. fin. C. de seru. fugis. in verb. non solum eum restituere, sed etiam duodecim libras argenti

argenti pana nomine &c. l. 3. C. de assessor. assertit ex sola occultatione in debitorum locum succedere, & ad indemnitate, & poenas teneri, vteos, per quos factum erit, quo minus arrestum effectum habeat. ex l. quoties. C. de exact. tribut. lib. 10. l. si per alium. §. fin. D. ne quis eum, qui l. 1. §. 1. D. de eo per quem factum erit. l. & eleganter. §. idem labeo. D. de dol. mal.

12. Ad indemnitate.

13. Siquis dolus sit quo creditor fallatur.

Quin & ex dolo malo quem similiter teneri late docet idem Pecquius n. 2. si quid actum erit, quo creditor fallatur, vt si quis equos commodauerit vt debitor fugiat, & arrestum anteuertat; & similia, quanto minus excusabitur hic religiosus, qui arrestum acceptauit, seruareque promisit, si superuenienti alteri executori non tantum arrestum non iudicauit; sed ad mobilia in conuentum transferenda iuuat? debuit superuenienti executori non tantum ipsi indicare, sed & ipsis creditoribus, aut Iudici se curam deponere, executori cedere, alioquin negligentia nomine tenetur. sicut depositarius, mandatarius, procurator denuntiare se imposterum custodiam, aut diligentiam prestare nolle. l. si mandauero. 22. §. fin. D. mandati.

14. Vt si non renunciet patri seu iudici se curam deponere, coque res arrestata auferuntur.

15. Punitur religiosus executor.

16. Monasterium non tenetur, nisi ex verso in rem illius.

Enimvero si quid per dolum, fraudem, negligentiam religiosi executoris est gestum perperam; quos, inquit d. clem. vn. de testam. deliquisse repererint Ordinarij, in aliorum exemplum pana debita, quocumque non obstante privilegio, puniant, poena, inquit: non enim ob delictum monachi tenetur monasterium, nisi quantum forte in rem versum sit. ex titulo. D. de in rem verso. neque ex ciuili contractu, quia monachus executor defuncti procurator seu mandatarius est: is eum rei suae preposuit: superiores Ordinis permittunt, iubentue, si ex pietate eis videtur, mandatum defuncti exequi, eum in sua executione ille repraesentat; non Ordinis su-

periores: non hos ergo, sed defunctum obligat: aut sese ex culpa, seu delicto. nec enim prauidicare monasterio potest: vt nec seruus domino. late Euerardus in loc. legal. a seruo ad monach. n. 30. & segg. quo modo etiam licentia superioris requiritur per canones, vt monachus testimonium dicat: si tamen testando damnum dederit, peierauerit, puniri potest monachus: poena suum authorem tenet: non autem monasterium. Superiores ergo hic absoluedi sunt: religiosus puniendus, quatenus male est versatus; & ad indemnitate procurandam tenetur, si quo modo potest.

RESPONSVM. V.

De Minoritarum privilegij quoad sepulturas.

Multa sunt privilegia Ordinibus mendicantibus concessa quoad sepulturas. inter partes conuenit seruanda esse super his pacta, conuentiones, & concordata, si qua olim interuenerint. quod & Leo X. in Concilio vlt. Lateranensi decreuit & iam ante Bonifacius VIII. in c. vlt. de pact. in 6. porro non inueniuntur quidem concordata aliqua sub eo nomine hic olim conuenta, vt etiam in scripturis partium dicitur; sed tamen in rescripto Sixti IV. dato 7. id. maij 1572. quo permisit Minoritis in oppido H. conuentum institui, disertè adijcitur, vt fiat sine prauidicio cuiuscumque; & iure parochialis ecclesie; & cuiuslibet aliterius in omnibus semper salvo. rescriptum illud dirigitur ad Officialem Cameracensem tunc Ordinariu: ei que executio delegatur: illius si litera executoria exhiberentur, verisimiliter receperetur, quid cum parcho actum, transactumque esset, super eodem iure parochiali conseruando, idque pro-

1. Super his pacta, conuentiones, concordata seruanda.

2. Quae si in terminis verborum non extant vnde eliciantur?

A a concor-